

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА
**Управа за сарадњу с дијаспором и
Србима у региону**

Девета седница одбора за дијаспору и Србе у региону
Народне Скупштине Србије (27. 02. 2015. у 11 сати):

„Значај медија за информисање о положају дијаспоре и Срба у региону и за обавештеност Срба у региону и наше дијаспоре о стању у матичној држави“

Управа за сарадњу с дијаспором и Србима у региону, као орган управе у саставу Министарства спољних послова, обавља послове државне управе који се између осталог односе на информисање дијаспоре и држављана Републике Србије у иностранству.

Стратегија очувања и јачања односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону из 2011. године, **унапређење информисања путем електронских медија** третира као **важан вид очувања националног идентитета**, које подразумева телевизијске и радио преносе, портале и друге канале комуникације доступне путем интернета.

Почев од 2010. године раније Министарство за дијаспору и Канцеларија за дијаспору и Србе у региону су у име Владе Србије финансирали сателитско емитовање програма Јавног сервиса Србије.

На основу Анекса 3. Протокола о сарадњи 5 Број: 66258, Београд, 10. децембар 2014. године, Министарство спољних послова – Управа за сарадњу са дијаспром и Србима у региону, обезбеђена су средства за сателитско емитовање РТС-а за 2015. годину, а на основу планираног и одобреног буџета Управе за 2014. годину.

У буџету органа за 2015. годину не налазе се средства за сателитско емитовање програма јавног сервиса Србије.

Нови Закон о јавним медијским сервисима (члан 43) предвиђа **пројектно финансирање из средстава буџета у случају производње, емитовања и дистрибуције програма за иностранство, програма намењених дијаспори.**

Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону своје деловање на пољу комуникације са дијаспроом спроводи преко Сектора за унапређење положаја дијаспоре, односно Групе за унапређење комуникације која је задужена ажурирање интернет сајта www.dijaspora.gov.rs, имејл комуникацију путем отворених адреса, електронске билтене и друштвене мреже.

Комуникација са дијаспором је посебно интензивирана у време, и непосредно након поплава 2014. године када се због мноштва различитих и често погрешних информација у оквиру онлајн заједнице дијаспоре указала потреба да се пласирају званични подаци о бројевима рачуна и контактима у Р Србији за прихват помоћи из дијаспоре.

Сајт www.dijaspora.gov.rs има функцију повезивања матице и расејања. Ова функција се обавља кроз двосмерни канал комуникације који подразумева:

1. информисање дијаспоре и Срба у региону о догађањима у матици
2. информисање матице о дијаспори и Србима у региону

Прва функција сајта подразумева **преношење званичних вести и активности представника Министарстава, Владе, Председништва и Народне скупштине, као и представника осталих институција и установа Републике Србије, а тичу се положаја дијаспоре и Срба у региону.** У сегменту информисања дијаспоре налази се Водич за дијаспору као електронско издање ранијег информатора за дијаспору. (корисне информације о оставаривању различитих статусних права и линкови на релевантне институције у Р Србији). Друга функција односи се на информисање матице о активностима организација и удружења дијаспоре.

Управо на овој другој функцији заснован је целокупан план рада на унапређењу капацитета електронских медија дијаспоре и Срба у региону, јер да би биле доступне релевантне и квалитетне информације потребно је у континуитету радити на **професионализацији онлајн медија дијаспоре**, а све у циљу подизања видљивости дијаспоре на интернету, а самим тим њихове видљивости у матици.

У току 2013. направљено је пилот истраживање, [„Анализа онлајн медија дијаспоре“](#) (Канцеларија за сарадњу са дијаспором и Србима у региону и Удружење новинара Србије) којим је било обухваћено 20 онлајн медија дијаспоре. Анализиран је садржај и дизајн одабраних сајтова с циљем да се установи тренутно стање, основне карактеристике, предности и недостаци.

Укратко, два кључна налаза су била за нас важна: чињеница да се портали дијаспоре у довољној мери не баве активностима локалне заједнице, као и да нису редовно ажурирани. Овај други налаз, уз недостатак техничке опремљености сајтова, у интерпретацији, је повезан са недостатком финансијских средстава, али и веб вештина. Дакле, било је потребно организовати финансијску подршку, али и релевантну едукацију.

Учесници дводневне [Пете Конференције новинара и медија 2013. године](#) су већ другог дана конференције након панела [„Професионализација онлајн медија дијаспоре“](#) имали прилику да учествују у радионицама УНС-ове школе новинарства „Како извештавати за онлајн медије“ и „Фотографија на вебу“. Конференцију је током два дана путем интернета посетило или пратило 363 људи из тринаест земаља. У сали Прес центра УНС-а Конференцији је присуствовало више око 100 учесника, новинара, представника организација и медија из дијаспоре.

У сарадњи са Удружењем новинара Србије организован је „Студијски боравак новинара српских медија из региона у редакцијама у Србији“. Новинарке „Српских недељних новина“ из Мађарске и „Новости“ из Хрватске радиле су у веб редакцијама „Б92“ и „Ало!“, што је одговарало и потребама њихових матичних медија. Новинар „Споне“ боравио је у редакцији „Вечерњих новости“ али се упознао и са радом у онлајн издању „Вечерњих новости“. Праксу у „Радио Београду 202“ новинарка „Радио Темишвара“ искористила је и за усавршавање дикције.

Организована је и „Онлајн школа Веб новинарства за новинаре медија дијаспоре и региона“, коју је након јавног конкурса похађало 12 полазника из дијаспоре и региона. Неки од њих су у протекле две године показали значајан напредак и квалитет у раду¹.

Други правац подршке које спроводи Управа за дијаспору и Србе у региону Министарства спољних послова односи се на директну финансијску подршку медијима дијаспоре путем пројектног финансирања.

Управа за сарадњу са дијаспром и Србима у региону, Министарства спољних послова на [два конкурса за суфинансирање крајем 2014. године](#) одобрила је средства за укупно **18 медијских пројеката у укупном износу од 8 550 000 РСД**

¹ Изабрани су новинарка РТВ Републике Српске Јелена Вујчић, новинарка Радио Темишвара Весна Степанов, уредник „Наше речи“ из Румуније Горан Пантин, сарадница Српских недељних новина из Мађарске Драгана Месалција, директорка за медије ОССИ Тијана Делић, покретач сајта Савеза Срба у Шведској Мишко Станишић, новинарка из Швајцарске Данијела Стокић Милосављевић, сарадница сајта Српског сити клуба из Велике Британије Оливера Ристановић Сантрач, новинарка РТВ РС Биљана Токић Кецман, новинар РТВ РС Ђорђе Вујатовић, новинар часописа Извор и независне продукције Вуковара Никола Милојевић, новинарка и покретач портала dijaspora.tv из Аустрије Весна Димитријевић.

Ова статистика не подразумева књижевне часописе и зборнике.

Поређења ради: на Конкурсу за суфинансирање пројеката Канцеларија за дијаспору и Србе у региону у 2013 години одобрила је укупно 7 795 000 РСД

Програм Министарства спољних послова – Сарадња са дијаспором - за чије спровођење је задужена Управа, садржи програмску активност Заштита права и интереса припадника дијаспоре и Срба у региону, а у оквиру ње пројекат Информисање и узајамна комуникација са дијаспором и Србима у региону. Овај континуирани пројекат подразумева: онлајн комуникацију са дијаспором и Србима у региону (е – билтен, брзи одговори, друштвене мреже, односи са јавношћу, креирање упитника за истраживање...), одржавање Конференције новинара и медија дијаспоре и Срба у региону и подршка процесу професионализације медија дијаспоре.

Управа за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, Министарства спољних послова, ће у току 2015. подржати одржавање Конференције медија дијаспоре, као и праксу новинара из региона у матици. На основу прелиминарних договора овогодишња конференција ће у потпуности бити посвећена едукацији и подршци новинарима и медијима дијаспоре и Срба из региона.

Најзад, на основу досадашњег искуства из перспективе Управе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, а имајући у виду специфичности организација и удружења, медијских радника и медија са којима сарађујемо потребно је:

1. обезбедити додатне обуке за припрему пројеката који се односе на медије дијаспоре и Срба региона, али и
2. **унапредити процес мониторинга и евалуацију реализованих пројеката, са нагласком на мониторинг у смислу менторства над реализацијом пројекта и пружању подршке из матице.**

(Николина Милатовић Поповић)